

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2021 ROK

I. WPROWADZENIE

Podstawą prawną do działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.). Stanowi ona, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Ich realizacja prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Określa on lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu.

Zadaniem Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do pokonywania już istniejących problemów. Alkoholizm jest chorobą i jak każde inne schorzenie wymaga leczenia. Proces ten jest długotrwały, wymagający wiele wysiłku i wytrwałości, nie tylko od osób uzależnionych, ale także od osób je otaczających. Im szybciej zostaną podjęte stosowne i właściwe działania, tym większe szanse na sukces, tym mniej osób zostanie dotkniętych skutkami choroby.

Przedstawiony poniżej Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest kontynuacją i rozwinięciem działań prowadzonych na terenie gminy od kilku lat. Stanowi on część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Imielno na lata 2016 – 2026 (Cel strategiczny IV: Wzmocnienie potencjału instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej – Opracowywanie i realizowanie programów i projektów mających na celu rozwiązywanie problemów społecznych) oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w dotychczasowym Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016r. poz. 1492).

II. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki, ograniczanie rozmiarów aktualnie istniejących problemów alkoholowych wśród mieszkańców Gminy Imielno oraz zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.

Cele szczegółowe:

1. ograniczenie używania alkoholu przez osoby niepełnoletnie poprzez realizację programów profilaktycznych oraz promocję zdrowia,
2. zmiany w zachowaniach i w postawie wobec problemów alkoholowych mieszkańców gminy,
3. działania informacyjno - edukacyjne w celu poszerzenia wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy Imielno na temat szkodliwości picia alkoholu oraz dostępnych formach i miejscach pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin,
4. promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież oraz działań profilaktycznych promujący trzeźwy, zdrowy i bezpieczny tryb życia,
5. zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców w celu sprawowania skutecznej kontroli nad dzieckiem,
6. zwiększenie dostępności działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz ich rodzin, ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,
7. eliminowanie naruszeń prawa związanego ze sprzedażą napojów alkoholowych, regulowanego ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
8. tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej do realizacji programu.

III. ZADANIA PROGRAMU I SPOSÓB ICH REALIZACJI

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

- prowadzenie i utrzymanie Rodzinnego Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego do spraw uzależnień i przemocy dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem oraz dla osób i rodzin doznających lub zagrożonych przemocą,
- finansowanie opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu na wniosek GKRPA oraz ponoszenie kosztów sądowych w związku ze złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania w przedmiocie zobowiązania do leczenia odwykowego,
- udzielenie informacji dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzin, prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia,
- współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie pozyskiwania informacji dotyczących możliwości uzyskania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej,
- wspieranie działalności placówek zajmujących się rozwiązywaniem problemów uzależnień.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

- udzielanie informacji dotyczących możliwości uzyskania pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej dla ofiar i sprawców przemocy domowej,
- zwiększenie skuteczności interwencji wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny – poprzez ściślejszą współpracę i realizację gminnego programu

przeciwdziałania przemocy w rodzinie z uwzględnieniem procedury „Niebieska Karta” oraz monitorowanie wszystkich działań już podjętych,

- zwiększenie dostępności pomocy prawnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie – tworzenie, wspieranie i finansowanie specjalistycznego miejsca pomocy prawnej,
- wspieranie i dofinansowanie działalności świetlic wiejskich w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, finansowanie zatrudnienia osoby prowadzącej świetlicę oraz zakup niezbędnego sprzętu do jej funkcjonowania, dofinansowanie remontów strażnic, w których będą się odbywać w/w zajęcia,
- dofinansowanie obozów i kolonii dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, problemem przemocy w rodzinie,
- zwiększenie wiedzy i świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, sposobów reagowania na przemoc i możliwości uzyskania pomocy, np. poprzez udział w kampaniach informacyjnych i edukacyjnych oraz kampaniach promujących wartości rodzinne, m.in. „Reaguj na przemoc!”, „Postaw na Rodzinę” itp.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży

- prowadzenie i finansowanie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w tym wdrażanie programów interwencyjnych w obszarze uzależnień i profilaktyki przemocy,
- realizacja zajęć psychoedukacyjnych adresowanych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych z zakresu profilaktyki uzależnień, podnoszenia umiejętności społecznych i wychowawczych, nieagresywnego rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem,
- udział w ogólnopolskich kampaniach społeczno – edukacyjnych o tematyce przeciwalkoholowej, m. in. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”,
- dofinansowanie rozgrywek sportowo – rekreacyjnych, zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży z elementami wczesnej profilaktyki uzależnień organizowanych przez szkoły i kluby sportowe na terenie całej gminy, mających na celu promowanie zdrowego sposobu spędzania czasu wolnego propagującego profilaktykę przeciwalkoholową,
- dofinansowanie imprez kulturalnych dla mieszkańców gminy z uwzględnieniem promowania zdrowego i kulturalnego sposobu spędzania czasu wolnego propagującego profilaktykę przeciwalkoholową, m.in: dofinansowanie różnego rodzaju spotkań z mieszkańcami gminy, np. spotkania opłatkowo – wigilijne, itp.,
- organizowanie i finansowanie zajęć dla rodziców mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych,
- podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zasad sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- prowadzenie badań, zwłaszcza związanych z diagnozą zachowań problemowych, używaniem substancji psychoaktywnych podejmowanych przez młodzież.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

- wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień,
  - wspieranie organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie realizacji zadań publicznych związanych z profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z zasadami określonymi w w/w ustawie,
  - finansowanie udziału w szkoleniach przedstawicieli podmiotów oraz organizacji pozarządowych zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
  - prowadzenie poradnictwa, wspieranie, tworzenie grup terapeutycznych, grup samopomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, dofinansowanie klubu AA,
  - udział w naradach, seminariach i konferencjach dotyczących problemów związanych z alkoholem, problemów z przemocą, zakup materiałów biurowych na potrzeby działalności Zespołu Interdyscyplinarnego,
  - dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje osób pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie,
  - współpraca z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innymi instytucjami i podmiotami,
  - Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i jej zadania:
    - podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłaszanych do Komisji,
    - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
    - opiniowanie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży,
    - udział w pracach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Imielno,
    - udział członków komisji w szkoleniach,
    - zakup materiałów biurowych na potrzeby działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
    - koszt szkoleń, podróży służbowych i diet członków komisji związanych z pełnieniem funkcji członka komisji pokrywane są ze środków przeznaczonych na realizację programu. Decyzję o skierowaniu na szkolenie podejmuje Wójt na wniosek Pełnomocnika ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
    - zasady wynagradzania członków Komisji:
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Imielnie za udział w posiedzeniach nie pobiera wynagrodzenia.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

- prowadzenie działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok skierowany jest do wszystkich grup społecznych, które w jakikolwiek sposób są związane z problemem alkoholowym, bądź zagrożone prawdopodobieństwem jego wystąpienia. Jest ukierunkowany na działania związane z zapobieganiem przemoc domowej, przeciwdziałania temu zjawisku i niwelowania jego skutków.

V. REALIZATORZY ZADAŃ

Zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok realizowane będą przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Imielnie, która w celu realizacji programu współpracować będzie w szczególności z:

- Urzędem Gminy w Imielnie,
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Imielnie,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Rodzinnym Punktem Informacyjno - Konsultacyjnym do spraw uzależnień i przemocy,
- Placówkami oświatowymi,
- Organizacjami pozarządowymi,
- Policją,
- Sądem Rejonowym w Jędrzejowie,
- Prokuraturą Rejonową w Jędrzejowie,
- Organami administracji państwowej i samorządowej (PARPA, Samorząd Województwa, PCPR, PUP i inne),
- Parafiami.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Powyższe zadania są finansowane ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które ustawa nazywa „dodatkowymi” środkami na finansowanie tychże zadań (art. 11¹ ust. 1). Na podstawie art. 18² dochody te wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

VII. KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

Rada Gminy w Imielnie otrzymuje sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do końca ostatniego miesiąca I kwartału następnego roku.

Stały monitoring realizacji programu prowadzony jest przez Pełnomocnika ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.